

Maasturimaa

Istumme terassilla Reykjavikin pääkadun varrella. Nuoret hemmot ja vähän vanhemmatkin matelevat hienoilla kaaroillaan illan pillurallia. Ikkunat ovat alhaalla ja kyynärpäät rennosti ulkona. Useimmilla on tyylikkää aurinkolasit nenällään, vaikka ei häikäisekään.

Huomio kiintyy suureen kaupunkimaastureiden määrään. Jenkit kutsuvat näitä lyhenteellä SUV. Ne ovat siis niitä hirvityksiä, joita tänään ei saa oikein millään hinnalla kaupaksi. Ja vielä kummempaa, Porsche Cayenne -maastureiden määrä liikennevirrassa yllättää. Luin jo kyllä kotona, että Islannissa on Porsche Cayenne -autoja eniten asukasluvuun verrattuna.

Teemme kaverini kanssa pariinkin kertaan vähän tieteellistä tutkimusta. Merkitsemme paperille kuin pikkupojat viivan henkilöauto- tai maasturisarakkeeseen. Kolmen otannan tulokseksi tulee arvoja väliltä 30 ja 40 %. Sovimme siis, että maastureiden osuus Reykjavikissa on 35 %.

Islannin taloudella meni muutaman vuoden kovaa. Ostettiin pelejä, rakennettiin hulppeita taloja, levennettiin katuja ja vallattiin ulkomaisista yrityksistä nurkkia. Rahaa tuntui löytyvän määrättömästi. Monet tajusivat jo silloin, että huuma tulee loppumaan. Nyt sen tajuvat kaikki. Nuorehkot keveähköllä parransängellä koristellut pankkimiehet liituraitapuvuissaan saivat niin Islannin viranomaiset kuin eurooppalaiset sijoittajatkin lumoihinsa.

Islanti on nyt kansainvälisen valuuttarahaston valvonnassa. Maa on saanut siltä muilta Pohjoismailta nelisen miljardia lainaa, josta ensimmäinen erä on jo annettu. Lopun ehtona on, että Islanti hoitaa Icesave-rahastojen takuut briteille ja hollantilaisille, yhteensä noin 4 miljardia. Tulee iso lisäsumma kutakin kansalaista kohti! Ja kun niitä Cayenneja ei nyt saa kaupaksi.

No, on islantilaisilla jotain omaakin ja vieläpä arvokasta. Löytyy kalaa ja äyriäisiä melin määrin. Maaperästä saa aika pienin kustannuksin ja lähes ikuisesti energiaa, jolla voi lämmittää kaupunkien kadut, talot ja vedet sekä tuottaa sähkön maan tarpeisiin. Tekevätpä islantilaiset halvalla energiallaan vetyäkin sikahalvalla. Mutta kyllä kalaa pitää paljon tuupata ulkomaille velkojen hoitamiseksi ja menoveden ostamiseksi kaikkiin jättimaastureihin.

Islanti on karun näköinen mutta karuudessaan hyvin kaunis maa. Hienot luonnonilmiöt, komeat höyrypatsaat, putoukset, suihkuavat kuumat lähteet ja silmän kantamattomiin jatkuvat jäätiköt lisäävät maiseman mahtavuutta. Komeat valaat tulevat pärskyttelemään jopa parinkymmenen metrin päähän lillivästä veneestä. Haluavat kai vähän katsella tyhmiä turisteja.

Kaikki maisemassa ei ole kuitenkaan kaunista. Reykjavikin tienoilla törröttää kymmenittäin nostureita. Rakennustyömaat ovat kuitenkin hiljaisia. Raaka-aineet ja koneet ovat jääneet sateeseen pilaantumaan. Puolivalmiita toimistoja ja hienoja asuntoja merinäköaloin tarjotaan ostettavaksi tai vuokrattavaksi. Puolalaiset vierastyöläiset ovat lähteneet häntä koipien välissä kotiinsa. Kotoperäisen väestön palvelualltius on vähän niin ja näin. Kyllä nyt kannattaisi juosta harvojen asiakkaiden perässä.

Kaikesta huolimatta pohjoinen karu maa on kokemisen arvoinen. Uskoakseni me turistit euroinemme pönkitämme pikkuisen maan uudelleen jaloilleen. Ei muuta kuin takk fyrir!

pajen